

Životni ciklus projekta na primjeru projekta “Poduzetnički inkubator Barban”

Edo Cetina^a, Andi Kalčić^b

a Mr. sc., dipl. oec., predavač, Istarsko Veleučilište – Università Istriana di scienze applicate, Preradovićeve 9D, 52100 Pula, Hrvatska, ecetina@iv.hr

b Mag. oec., načelnik Općine Barban, Hrvatska, andi.kalcic@gmail.com

Sažetak

Ovaj rad istražuje faze životnog ciklusa projekta kroz studiju rekonstrukcije “Poduzetničkog inkubatora Barban”. Cilj analize je primjena teorijskog okvira životnog ciklusa projekta na konkretan slučaj. U uvodu je definiran pojam projekta i projektnog menadžmenta, uz isticanje značaja razumijevanja njegovih faza za uspješnu realizaciju ciljeva. Glavni dio rada obuhvaća detaljnu analizu faza: iniciranja, planiranja, provedbe, nadzora i zatvaranja projekta, s posebnim osvrtom na specifične izazove i korištene metode upravljanja. Svaka faza prikazana je kroz ključne aktivnosti, identifikaciju rizika i primjenu relevantnih alata, analize rizika i strategija upravljanja resursima. Rezultati istraživanja potvrđuju da je sustavno upravljanje životnim ciklusom ključno za uspješnu provedbu projekata. Naglašena je važnost pravovremenog prepoznavanja i rješavanja izazova te kontinuiranog praćenja napretka. Dobivena saznanja mogu poslužiti kao orijentir za buduće projekte u području poduzetništva i razvoja lokalne zajednice, doprinoseći boljoj uporabi resursa i ispunjavanju ključnih ciljeva. Studija slučaja potvrdila je značaj koordiniranog i sveobuhvatnog vođenja svih faza projekta kako bi se ostvario planirani ishod.

Ključne riječi: projekti, projektni menadžment, poduzetnički inkubator Barban, poduzetnička infrastruktura

1. Uvod

Projekti predstavljaju temeljni instrument za ostvarenje strateških ciljeva unutar suvremenih organizacijskih sustava. Efikasno upravljanje projektima zahtijeva temeljito poznavanje i primjenu teorijskog okvira životnog ciklusa projekta, koji obuhvaća niz međusobno povezanih faza neovisno o prirodi i složenosti samog projekta. Detaljna analiza svake faze životnog ciklusa omogućuje

sveobuhvatno razumijevanje dinamike projektnog upravljanja te identifikaciju ključnih determinanti uspješnosti provedbe projekta. U ovom radu definiran je pojam projekta te projektnog menadžmenta, a također su pojašnjene ključne faze životnog ciklusa projekta: inicijacija, planiranje, provedba, nadzor, kontrola te zatvaranje projekta, naglašavajući njihovu povezanost. Ishod projekta, bilo uspješan ili ne ovisi o svakoj pojedinoj fazi, pri čemu je svaka od njih jednako važna za ostvarenje

postavljenih ciljeva. Projektne faze zajedno čine lanac u kojem svaka mora biti provedena kako bi omogućila početak sljedeće. Uspješnost svake naredne faze uvelike ovisi o kvaliteti provedbe prethodne, pri čemu se neke faze mogu i preklapati te odvijati paralelno. Cilj ovog rada je analizirati životni ciklus projekta na primjeru uspješno provedenog projekta "Poduzetnički inkubator Barban". Ovaj projekt je odabran kao primjer zbog važnosti u poticanju i razvoju poduzetništva na primjeru razvoja lokalnih zajednica te kao takav analizira i pruža uvid u faze životnog ciklusa projekta. Pinto i Slevin (1988) navode da su pokušaji razumijevanja procesa upravljanja projektima, a koji uključuje uspješnu implementaciju projekata u organizacijama, predstavljaju problem koji kontinuirano brine i zanima kako istraživače, a tako i voditelje projekata.

Slika 1. Faze životnog ciklusa projekta

Izvor: Kissflow (2025).

Za razliku od rutinskih i stalnih poslovnih procesa, projekti su privremeni i jasno vremenski ograničeni, često s jedinstvenim ishodom. Upravo zato, upravljanje projektima zahtijeva posebne metode, alate i pristupe. Glavni cilj projektnog menadžmenta je omogućiti uspješnu realizaciju zadataka, uz optimalnu upotrebu dostupnih resursa – ljudskih, materijalnih i financijskih. Ključne komponente uključuju postavljanje ciljeva, procjenu rizika, izradu vremenskog plana, praćenje napretka i pravovremenu prilagodbu ako dođe do odstupanja od plana. U praksi, projektni menadžeri moraju vješto koordinirati timove, komunicirati sa svim dionicima, donositi odluke pod pritiskom te osigurati da se projekt dovrši na vrijeme i unutar budžeta. Sve više organizacija prepoznaje važnost ovakvog upravljanja, posebno u kontekstu promjenjivog tržišta, gdje su brzina i učinkovitost ključne za opstanak i rast.

Zekić (2008, str. 8-9) naglašava da po završetku razvoja novog proizvoda, dolazi faza eksploatacije

1.1. Izvori i metode istraživanja

Prilikom istraživanja i pisanja ovog rada korištena je stručna literatura koja je usko povezana sa temom rada – knjige, znanstveni i stručni članci, internetski izvori, ali i projektna dokumentacija projekta Poduzetnički inkubator Barban – investicijska studija, poziv na dostavu projektnih prijedloga, prijava projekta.

2. Projektni menadžment

Projektni menadžment obuhvaća sve aktivnosti povezane s pokretanjem, planiranjem, izvršavanjem, nadzorom i završetkom jednog konkretnog zadatka ili cilja, koji se naziva projekt. Pritom se glavne skupine projektnih aktivnosti nazivaju fazama životnog ciklusa projekta (Slika 1.).

koja uključuje proizvodnju, plasman na tržište, širenje tržišnog udjela, generiranje prihoda i dobiti te ostvarenje dodatnih poslovnih ciljeva. Projekt je nastojanje transformacije nezadovoljavajućeg u zadovoljavajuće stanje u okviru determiniranog vremena s danim ograničenim resursima (Cleland i Gareis, 1994, str. 8). Vodeća svjetska organizacija za standardizaciju primjene projektnog menadžmenta, Project Management Institute, u vodiču za projektni menadžment definira projekt kao privremeno nastojanje da se stvori jedinstven proizvod ili usluga (Project Management Institute, 2000, str. 6)

Svaki projekt ima svog naručitelja ili klijenta koji očekuje da krajnji rezultat bude ostvarenje njegovih zamisli u visokoj kvaliteti. Da bi realizacija projekta bila uspješna i usklađena s očekivanjima klijenata, ključno je detaljno isplanirati aktivnosti te ih uravnotežiti s dostupnim proračunom, raspoloživim resursima i vremenskim okvirom u

kojem projekt mora biti završen. Na realizaciju i ishod projekta utječu brojni čimbenici koji mogu potjecati iz unutarnjeg okruženja organizacije (poput ljudskih i financijskih resursa, organizacijske i upravljačke strukture) ili iz njezine vanjske okoline (uključujući gospodarske, pravno-političke, tehnološke, ekološke i socio-kulturne aspekte). Svaki projekt nosi svoje posebnosti – razlikuju se po aktivnostima, budžetu i rokovima – no svi imaju zajednički cilj: transformaciju postojećeg stanja u željeno, odnosno pretvaranje ulaznih elemenata u korisne rezultate.

2.1. Projekt – ciljano i ograničeno djelovanje

Projekt kao ograničen proces s jasnim ciljem stvaranja jedinstvenog proizvoda, usluge ili rezultata. Svaki projekt ima jasno definiran početak i kraj. Projekt završava kada su planirani ciljevi ostvareni, kad se ustanovi da ih nije moguće postići ili kad nestane potreba za njegovom provedbom, što dovodi do njegova prekida. Pojam "privremen" ne podrazumijeva nužno kratko trajanje; određeni projekti mogu potrajati i nekoliko godina. Bez obzira na trajanje, svaki projekt ima jasno određen vremenski okvir.

Također, privremeno se obično ne odnosi na usluge, proizvode i rezultate stvorene projektom. Naime, u većini slučajeva projekti imaju za cilj ostvariti dugoročne rezultate. Projekti nerijetko uzrokuju društvene, gospodarske i okolišne posljedice koje sežu znatno dalje od samih aktivnosti unutar projekta. Upravo zato je važno još u fazi planiranja uzeti u obzir širi kontekst i moguće dugoročne utjecaje koje projekt može imati na zajednicu i okolinu.

Privremena priroda projekata može se odnositi i na druge aspekte:

- Prilike su obično privremene – projekti imaju vremenski okvir u kojem će proizvoditi svoje proizvode.
- Projektni timovi, kao radne jedinice, obično ne traju nakon završetka projekta – timovi koji su formirani za izvršenje projekta obavljaju svoj zadatak i potom se raspadaju, a članovi se raspoređuju na druge zadatke.

Projekt stvara jedinstvene rezultate, koji mogu biti:

- Proizvod razvijen tijekom projekta – može se kvantificirati i može predstavljati krajnji ishod ili biti dio rezultata projekta.
- Usluge koje unapređuju proizvodnju ili distribuciju.

Ukratko, "privremeno" kod projekta ne znači samo da on ima početak i kraj, već da su i sve njegove komponente – strukture, ciljevi, resursi i odnosi – oblikovane isključivo za tu svrhu i to vremensko razdoblje. Jedinstvenost rezultata projekta ključna je karakteristika. Na primjer, mnogi softverski alati su razvijeni, ali svaki pojedini alat je jedinstven jer se razlikuje po funkcionalnostima, korisničkom sučelju, tehnologijama koje koristi i pristupu razvoju.

Sustavni pristup projektu ističe važnost gledanja na svaki projekt kao na proces u kojem se inputi, odnosno potrebe i želje, pretvaraju u konačni rezultat koji zadovoljava ta očekivanja. Svaki projekt zahtijeva specifičan dokument koji jasno definira potrebu ili željeni cilj koji se želi postići provedbom projekta. Tijekom trajanja projekta, mogu se razvijati i nove potrebe, uslijed promjena u željama klijenta ili njegovoj percepciji tržišnih uvjeta. Bilo bi prejednostavno kada bi klijent točno znao što želi, no stvarnost je često drugačija. Stoga će tijekom projekta biti nužno da voditelj projekta i njegov tim tumače te potrebe. Potrebe i želje klijenata često uključuju određena ograničenja koja utječu na brzinu, složenost i konačnu uspješnost projekta. Ova ograničenja često dolaze izvan samog projekta, poznata kao vanjski faktori, na koje se projektni tim mora prilagoditi kako bi osigurao kvalitetan ishod koji zadovoljava očekivanja klijenta.

Outputi određenog projekta jesu zadovoljenje određenih ideja, potreba i želja klijenta, a mogu biti vidljivi ili nevidljivi, jasni ili nejasni, jednostavni ili kompleksni proizvod i/ili usluga. Na primjeru projekta izgradnje poduzetničkog centra Barban, glavni planirani i ostvareni outputi jesu (Općina Barban, bez dat.):

- rekonstruirana i opremljena jedna građevina u vlasništvu Općine Barban
- izgrađen kapacitet infrastrukture za osam poslovnih ureda

- dvije postojeće tvrtke koriste infrastrukturu
- dvanaest novih tvrtki koristi infrastrukturu
- jedna poduzetnička potporna institucija koristi infrastrukturu
- popunjenost infrastrukture preko 76,38% u 2022. godini.

Očekuje se da će realizacija projekta imati širi utjecaj na lokalnu zajednicu:

- rješavanje problema nepostojanja poduzetničkih potpornih institucija
- poticanje razvoja i osnivanja novih tvrtki, posebice poduzetnika početnika
- doprinos razvoju poduzetništva na lokalnom području
- transfer znanja i tehnologije između novih poduzetnika
- zadržavanje mladih obrazovanih ljudi i dodatno zapošljavanje
- povezivanje s gospodarskom zonom Barban-Krvavci

3. Životni ciklus projekta "Poduzetnički inkubator Barban – Centar poduzetničke kreativnosti"

U 2016. godini, nakon provedbe odgovarajućih analiza, Općina Barban započela je s pripremom projektne dokumentacije za inicijativu pod nazivom "Poduzetnički inkubator Barban – Centar poduzetničke kreativnosti". Projekt je prijavljen na natječaj "Razvoj poslovne infrastrukture", a njegova ukupna vrijednost iznosila je 2.624.674,33 kuna. Od tog iznosa, čak 97,4% odnosno 2.554.440,48 kuna, osigurano je kroz bespovratna sredstva Europske unije, konkretno iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Projekt je uspješno realiziran, a rezultat je otvorenje modernog poduzetničkog inkubatora s ukupno osam opremljenih ureda, smještenog u mjestu Šajini, u općini Barban. U nastavku rada, temeljem prethodno iznesenih teorijskih okvira i tvrdnji, detaljnije se razmatraju pojedine faze životnog ciklusa ovog projekta kroz konkretnu analizu njegova razvoja (Općina Barban, bez dat.).

Faza iniciranja se može podijeliti na sljedeće podfaze:

- definiranje projekta i ključnih dionika
- izrada investicijske studije

3.1. Definiranje projekta

Na početku faze iniciranja provedena je analiza financijskih mogućnosti Općine Barban za moguću realizaciju projekta, kao i analiza tržišta, koja je uključivala prepoznavanje postojećih problema i nedostataka. Utvrđeno je da na širem području ne postoji nijedan poduzetnički inkubator, što je ukazalo na potrebu za njegovim osnivanjem. S druge strane, analiza financijskih kapaciteta pokazala je da Općina Barban raspolaže s dovoljnim proračunskim sredstvima za sufinanciranje projekta. Na temelju ove analize i najave objave Poziva za dostavu projektnih prijedloga od strane Ministarstva poduzetništva i obrta, općinska uprava je odlučila nastaviti s razradom projektne prijave. Glavni cilj ovog projekta bio je osnivanje Poduzetničkog inkubatora na području Općine Barban te poboljšanje dostupnosti poduzetničko-poslovne infrastrukture za male i srednje tvrtke u Općini Barban, kako bi se olakšao njihov rast i razvoj, privukle investicije te stvorile mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta. U sklopu projekta planirana je rekonstrukcija i opremanje zapuštene zgrade stare škole u Šajinima te njezino pretvaranje u 8 poslovnih ureda, koji će kasnije biti na raspolaganju za 14 tvrtki ("Poduzetnički inkubator Barban – Centar poduzetničke kreativnosti", 2016, str. 12).

3.2. Metodologija

U stručnom radu korištena je kombinirana metodologija koja uključuje analizu sekundarnih izvora i studiju slučaja. Autori su se primarno oslanjali na stručnu literaturu, znanstvene i stručne članke, kao i na službene dokumente projekta "Poduzetnički inkubator Barban", uključujući investicijsku studiju, prijavu projekta i dokumentaciju s javnog poziva. Analiza je provedena kroz faze životnog ciklusa projekta: inicijacija, planiranje, provedba, nadzor i zatvaranje. Kroz studiju slučaja analizirani su konkretni postupci provedeni u svakom koraku, uključujući identifikaciju dionika, provedbu javne nabave, upravljanje rizicima i evaluaciju

rezultata. Također je korišten deskriptivni pristup radi prikaza procesa i aktivnosti, uz komparaciju teorijskih modela s praktičnom primjenom. Time je metodologija omogućila evaluaciju učinkovitosti upravljanja projektom u realnim okolnostima.

3.3. Izrada investicijske studije

U ovoj fazi vanjski stručnjak izradio je investicijsku studiju koja obuhvaća sve tehničke aspekte projekta, pružajući čvrstu osnovu za odluku o nastavku njegove realizacije. Studija sadrži detaljne informacije o projektu, prijavitelju, projektnim partnerima, suradnicima i članovima tima zaduženog za provedbu, kao i ostalim dionicima. Osim toga, investicijskom studijom nastojali su se prikazati troškovi i koristi provedbe projekta, analizirati tržište te identificirati ključni problemi koji su potaknuli njegovo pokretanje.

U investicijskoj studiji za Poduzetnički inkubator Barban provedena je detaljna analiza tržišta i problema, čiji su ključni zaključci bili sljedeći (Centar za ulaganja Eurokonzalting, 2016, str. 19) :

- U Općini Barban i širem okolnom području ne postoje institucije koje pružaju podršku poduzetnicima, a isto vrijedi i za susjedne općine (Svetvinčenat, Gračišće, Pićan, Raša, Žminj, Marčana).
- Na području središnje Istre ne postoji nijedan poduzetnički inkubator. Postojeći inkubatori smješteni su u većim gradovima poput Pule i Rovinja, koji su znatno udaljeni, a prostori su često potpuno popunjeni. Svake se godine osniva veliki broj novih tvrtki, područje zaostaje u primjeni naprednih poduzetničkih metoda i globalnih trendova. Postojeći inkubatori preferiraju poduzetnike s inovativnim projektima i novim tehnologijama, no postoji manjak potrebnog znanja i iskustva u primjeni razvojnih metoda novih proizvoda i usluga, kao i u kreativnom poduzetničkom razmišljanju i aktivnostima.
- U Općini Barban, kao i u susjednim općinama, nedostaje povezanost među lokalnim jedinicama samouprave u smislu poticanja i razvoja poduzetništva.

4. Provedba i kontrola projekta

Kao što je ranije istaknuto, upravljanje kvalitetom jedan je od ključnih procesa svakog projekta, a njegove faze uključuju planiranje kvalitete, provjeru kvalitete i upravljanje kvalitetom. Na primjeru ovog projekta, u fazi planiranja definirani su željeni ishodi te su određeni koraci potrebni za njihovo postizanje, dok se tijekom implementacije kontinuirano pratila kvaliteta postignutih rezultata. Kako bi se osigurala visoka razina kvalitete, prijavitelj projekta angažirao je vanjske izvođače i stručnjake specijalizirane za pojedina područja ključna za uspješnu realizaciju projektnih aktivnosti. Tako je, primjerice, izvođač radova odabran temeljem registracije za odgovarajuću djelatnost i dokazane stručnosti u izvođenju građevinskih radova, što je potvrdio popisom referenci prilikom prijave na javni natječaj. Uz građevinske radove, na isti su način ugovoreni i stručnjaci zaduženi za provedbu postupaka javne nabave, vođenje projekta, reviziju, nadzor gradnje te druge specijalizirane zadatke, što je rezultiralo kvalitetnom provedbom projekta. Unutar projektne faze nazvane "Priprema natječajne dokumentacije i provođenje postupaka nabave" definirani su i provedeni svi potrebni procesi javne nabave kako bi projekt bio uspješno realiziran. Krajnji cilj ove aktivnosti bio je pravovremeno izvršenje projekta u skladu s predviđenim proračunom, dok je uspješna i pravovremena provedba nabavnih postupaka značajno doprinijela ostvarenju projektnih ciljeva.

Aktivnosti koje su prethodile izradi dokumentacije i provođenju postupaka javne nabave potrebnih za realizaciju sljedećih ciljeva bile su:

- angažiranje stručnjaka za upravljanje projektom,
- obnova i opremanje Poduzetničkog inkubatora Barban,
- angažiranje nadzornog stručnjaka za građevinske radove,
- angažiranje stručnjaka za pripremu natječajne dokumentacije.

Koordinaciju postupaka javne nabave preuzeo je voditelj projekta, dok je izrada dokumentacije bila povjerena vanjskom stručnjaku specijaliziranom za javnu nabavu. Prije početka nabavnih aktivnosti, provedena je analiza tržišta potencijalnih izvođača

kao i pregled tržišta relevantnih proizvoda i usluga koje su bile predviđene projektom.

U pripreмноj fazi koja je prethodila provedbi samog projekta, projektni asistent i predstavnik prijavitelja pripremili su poziv za dostavu ponuda za izbor vanjskog stručnjaka koji je bio zadužen za postupke javne nabave, kao i za stručnjaka koji će voditi projekt. Po sklapanju ugovora s odabranim vanjskim suradnicima, stručnjak za javnu nabavu je, u suradnji s voditeljem projekta i projektnim asistentom, izradio i proveo preostale postupke potrebne za realizaciju projekta.

U projektu je definiran vremenski rok kada će se pojedini predmeti nabave provesti sa jasno definiranim zadacima. Pri završetku projektnih aktivnosti, raspisan je natječaj za angažiranje usluga vezanih uz provjeru prihvatljivosti projektnih troškova, s ciljem izrade revizorskog izvješća. Uz ovu nabavu, dodatno je izrađena i dokumentacija potrebna za provođenje postupaka jednostavne nabave.

Svi postupci javne nabave provedeni su u skladu s važećim zakonodavnim okvirom. Kako bi se osigurala zakonitost i cjelovitost procesa, predstavnik nositelja projekta imenovao je evaluacijsko povjerenstvo odgovorno za odabir najpovoljnijih ponuda za izvođenje radova, nabavu opreme i pružanje usluga. Donesene odluke povjerenstva dodatno su potvrđene od strane ovlaštene osobe prijavitelja.

Po uspješnom dovršetku svih potrebnih nabavnih procedura, angažirani su stručnjaci s odgovarajućim kvalifikacijama. Njihovim uključivanjem omogućena je brža i učinkovitija provedba projektnih aktivnosti, čime je Općina Barban ostvarila planirane ciljeve u predviđenom vremenskom okviru.

Svrha osnivanja Poduzetničkog inkubatora u Općini Barban bilo je poboljšanje dostupnosti poduzetničke infrastrukture malim i srednjim tvrtkama u Općini Barban u svrhu rasta i razvoja malog i srednjeg poduzetništva, otvaranja novih radnim mjestima, rekonstruirana je zgrada stare škole u Šajinima u Općini Barban te je na završetku projekta uređeno osam novih poslovnih prostora koje mogu primiti nove poduzetnike. Projekt je iniciran i odobren od strane općinske uprave Barban dok je projekt većinski financiran iz vanjskih izvora Ministarstva gospodarstva i obrta koja je financijska sredstva odobrilo za potrebe provedbe projekta.

Projektni partneri bili su Općina Žminj te općina Svetvinčenat, dok je Studentski poduzetnički inkubator SPIN Fakulteta ekonomije i turizma u Puli odabran za projektnog suradnika. Za svaku je nabavu na samom početku projekta određeno kada će biti realizirana, kao i kada će se izvršiti predmet same nabave. Za postupak nabave za izvođenje radova na rekonstrukciji i opremanju Poduzetničkog inkubatora Barban na planiranoj lokaciji proveden je između 1. i 3. mjeseca trajanja projekta. Radovi su se izvodili od 5. do 14. mjeseca, dok je faza opremanja započela u 17., a završila u 21. mjesecu provedbe.

U završnoj fazi projekta proveden je i postupak nabave usluge verifikacije projektnih troškova s ciljem izrade revizorskog izvješća. Osim tih nabava, izrađena je i potrebna dokumentacija za pokretanje postupaka jednostavne nabave, sukladno internom Pravilniku o jednostavnoj nabavi prijaviteljeve općine, kao i pojedinih drugih uključenih općina. U završnoj fazi projekta proveden je i postupak nabave usluge verifikacije projektnih troškova s ciljem izrade revizorskog izvješća. Osim tih nabava, izrađena je i potrebna dokumentacija za pokretanje postupaka jednostavne nabave, sukladno internom Pravilniku o jednostavnoj nabavi prijaviteljeve općine, kao i pojedinih drugih uključenih općina.

Nakon provedbe projekta slijedila je i kontrola projekta. Tijekom faze kontrole i praćenja projekta, koja se odvijala istovremeno s njegovom implementacijom, redovno su se mjerili i analizirali indikatori napretka. Ovo je omogućilo članovima projektnog tima pravovremeno prepoznati moguća odstupanja ili kašnjenja u isporuci planiranih rezultata. Sustav praćenja provodio se i radi ispunjavanja obveze izvještavanja prema nadležnom kontrolnom tijelu – u ovom slučaju Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje (SAFU) – putem izrade kvartalnih izvještaja koji su služili kao prateća dokumentacija u procesu traženja nadoknade bespovratnih sredstava. Aktivnosti nadzora i upravljanja projektom podrazumijevaju stalnu procjenu trenutnog stanja projekta, identifikaciju mogućih rizika te provođenje nužnih korektivnih mjera tijekom provođenja projekta. Uspoređujući planirano sa stvarno ostvarenom realizacijom, projektni je tim imao pristup preciznim i aktualnim informacijama o napretku projektnih aktivnosti, što mu je omogućilo brže i učinkovitije donošenje

odluka u vezi s eventualnim poduzimanjem korektivnih mjera.

5. Rezultati projekta

Projekt je službeno okončan krajem 2019. godine kad je projekt izgradnje Poduzetničkog inkubatora Barban završio. Zatvaranje projekta označavalo je finalizaciju svih projektnih aktivnosti, a za potrebe službenog zaključivanja projekta, u listopadu 2019. godine izrađeno je završno izvješće, koje je također dostavljeno odgovarajućem kontrolnom tijelu. S obzirom na potrebu za financijskom kontrolom, na kraju projekta angažiran je vanjski revizor koji je pripremio detaljno izvješće o stvarnom stanju, odnosno potvrdio o verifikaciji izdataka prema ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava. Cilj ovog izvješća bio je utvrditi usklađenost računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja projekta s važećim hrvatskim računovodstvenim propisima i standardima, kao i osigurati da izvještaji vjerno i objektivno prikazuju financijski status i uspješnost realizacije projekta. Revizorsko izvješće potvrdilo je da su svi troškovi bili u skladu s proračunom projekta te da su ispunjavali uvjete prihvatljivosti troškova prema pravilima Europske unije. Ostvareni su svi planirani rezultati te je projektom rekonstruiran i adaptiran nekorišteni poslovni prostor u napuštenoj zgradi u Šajinima te je stavljen u funkciju i razvoja malog i srednjeg poduzetništva na području koje je bilo deficitarno poduzetničkom infrastrukturom.

6. Zaključak

Obnovom stare škole u Šajinima u općini Barban stvoreni su novi uvjeti za razvoj lokalnog poduzetništva. Korištenjem sredstava Europske unije, objekt je prenamijenjen u suvremeni poduzetnički inkubator s osam potpuno opremljenih kancelarija. Projekt predstavlja primjer uspješne revitalizacije javne infrastrukture u ruralnom području. Time je postavljen temelj za poticanje samozapošljavanja, inovacija i održivog gospodarskog razvoja na lokalnoj razini. U današnjem dinamičnom poslovnom okruženju, projekti predstavljaju jedan od ključnih mehanizama putem kojih organizacije ostvaruju svoje ciljeve. Uspješno upravljanje

projektima zahtijeva dubinsko poznavanje i primjenu koncepta životnog ciklusa projekta. Ovaj rad bavio se definiranjem pojmova projekta i upravljanja projektima te razradom osnovnih faza kroz koje projekt prolazi – od inicijacije, preko planiranja i provedbe, pa sve do kontrole, nadzora i završnog zatvaranja. Poseban naglasak stavljen je na povezanost ovih faza te njihovu ulogu u postizanju željenih ishoda. Inicijalna faza obuhvaća jasno određivanje svrhe, ciljeva i potreba projekta, kao i procjenu njegove izvedivosti. Tijekom planiranja, izrađuje se sveobuhvatan projektni plan koji uključuje raspodjelu resursa, vremenski okvir i raspored aktivnosti. U fazi provedbe, projektni tim realizira zadane aktivnosti, dok se u fazi nadzora i kontrole prati napredak, osigurava kvaliteta i identificiraju mogući rizici, s mogućnošću pravovremenih prilagodbi. Završna faza, odnosno zatvaranje projekta, uključuje ocjenu postignutih rezultata, izradu završne dokumentacije i formalno okončanje projekta.

Analizom životnog ciklusa projekta "Poduzetnički inkubator Barban" istaknuta je važnost sustavnog i koordiniranog upravljanja svim fazama projekta kako bi se osigurali željeni ishodi. Naglašena je i potreba za stalnim upravljanjem rizicima te prepoznavanjem i prilagođavanjem tijekom cijelog procesa. Ovim radom pružen je uvid u primjenu teorijskih okvira projektnog menadžmenta, pri čemu dobiveni rezultati mogu poslužiti kao orijentir za realizaciju budućih projekata slične prirode, kao i za unapređenje učinkovitosti u vođenju poduzetničkih i lokalno-razvojnih inicijativa.

Napomena: Ovaj rad izveden je na osnovu obranjenog diplomskog rada na Sveučilištu u Puli (Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković") autora Kalčić, A. (2023). Analiza životnog ciklusa projekta na primjeru projekta "Poduzetnički inkubator Barban-Centar poduzetničke kreativnosti" i "Pazin UP", pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Sabine Lacmanović.

Citirani izvori

A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) (2000). Newtown Squire, Pensilvania USA: Project Management Institute. Dostupno na: <https://www.cs.bilkent.edu.tr/~cgatay/cs413/PMBOK.pdf>

- Centar za ulaganja Eurokonzalting. (2016). Investicijska studija: Poduzetnički inkubator Barban – Centar poduzetničke kreativnosti. Barban: Općina Barban.
- Cleland, D. I., & Gareis, R. (1994). *Global Project management Handbook: Planning, Organizing, and Controlling International Projects* (2nd Edition). New York: Mc Graw Hill.
- Poduzetnički inkubator Barban - Centar poduzetničke kreativnosti" (2016). Investicijska studija (Pula). Sudionici projekta: Općina Barban-Općina Žminj-Općina Sventvinčenat-Sveučilište J. Dobrile u Puli-Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković". Osnovne informacije dostupne na: <https://barban.hr/poduzetnicki-inkubator-barban-centar-poduzetnicke-kreativnosti/>
- Kalčić, A. (2023). Analiza životnog ciklusa projekta na primjeru projekta "Poduzetnički inkubator Barban - Centar poduzetničke kreativnosti" i "Pazin UP". Diplomski rad. Pula: Sveučilište u Puli (Fakultet ekonomije i turizma "Dr. Mijo Mirković"), mentor: Sabina Lacmanović. Dostupno na:
- <https://dabar.srce.hr/en/islandora/object/unipu%3A7912>,
- Kissflow, T. (2025). 5 Phases of Project Management-A Complete Breakdown. Preuzeto 01. 07. 2025. s <https://kissflow.com/project/five-phases-of-project-management>
- Pinto, J. K., & Slevin, D. P. (1988). Critical success factors across the project life cycle: definitions and measurement techniques. *Project Management Journal*, 19(3), 67 – 75.
- Općina Barban (bez dat.). Poduzetnički inkubator Barban – Centar poduzetničke kreativnosti. Službene stranice Općine Barban. Preuzeto 27. 03. 2025. s <http://barban.hr/poduzetnicki-inkubator-barban-centar-poduzetnicke-kreativnosti/>
- Zekić, Z. (2010). *Projektni menadžment - Upravljanje razvojnim promjenama*, Rijeka: Sveučilište u Rijeci (Ekonomski fakultet u Rijeci). Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:192:299542>

Project Life Cycle on the Project on the Example of the Project "Entrepreneurial Incubator Barban"

Summary

This paper elaborates the life cycle phase of the project through the study of the reconstruction of the "Barban Business Incubator". The aim of the analysis is to apply the theoretical framework of the project life cycle to a specific case. The introduction defines the concept of project and project management, emphasizing the importance of understanding its phases for the successful realization of goals. The main part of the work includes a detailed analysis of: initiation, planning, implementation, supervision and closure of the project, with special reference to specific challenges and used management methods. Each phase is presented through key activities, risk identification and application of relevant tools, risk analysis and resource management strategy. The results of the research confirm that the fair management of the life cycle is essential for the successful implementation of the project. The importance of timely recognition and resolution of challenges and continuous monitoring of progress was emphasized. The knowledge gained can serve as a landmark for future projects and the area of entrepreneurship and local community development, contributing to better use of resources and the fulfillment of key goals. The case study confirmed the importance of coordinated and comprehensive management of all phases of the project in order to achieve the planned outcome.

Keywords: projects, project management, business incubator Barban, business infrastructure